

מסורת הש"ס

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

צה.

תורה אור

1. אֶהְיֶה קוֹלֶךָ בַּת גִּלְיָם הַקְּשִׁיבִי לִשְׁמָע עֲנִיָּה יִשְׁעִיהוּ י ל
2. דְּבָרִי יִתְּמֶהוּ בֶן חֲלָקִיהוּ מִן הַבְּנִיִּים אֲשֶׁר בְּעִנְיָתוֹ בְּאֶרֶץ בְּנִימִן י
3. גִּדְרָה אֶרְיָה יְהוֹדָה מִשְׁרָף בְּנֵי עֲלִית בְּרַע רָבִץ בְּאֶרְיָה וּכְלִבְיָא מִי יִקְמֶנָה בְּרֹאשִׁית מִט ט
4. יוֹרֵד שְׁמִשׁוֹן וְאֲבִיו אֲמָנוּ תִּמְנָתָה וְיִבְאִי עַד כְּרִמִּי תִּמְנָתָה וְהָיָה כְּפִיר אֶרְיָתוֹ שֶׁאֵין לִקְרָאוֹ שׁוֹפְטִים יד ה
5. מִשָּׁא בְּהִמּוֹת נָגַב בְּאֶרֶץ יֶזְרָאֵל וְנִזְקָה לְבִיָּא לְיִשְׁרָאֵל מִקֶּדֶם אֶפְרַיִם וְשִׁשְׁרָף מִעֻפָּה יִשְׁאוּ עַל בְּתוּךְ עֲרִיִּים חִלְדָּה וְעַל דְּבִשֶׁת גְּמִלִים אוֹצְרוֹתָם עַל עַם לֹא יִזְעָלָה י
6. עַל שֶׁחָל וּפְתָן הַדְרִין תִּרְמַס כְּפִיר וְחִנִּין תְּהִלִּים צֹא יג
7. לֹא הִדְרִיבָהוּ בְּנֵי שְׁחִין לֹא עָדָה עֲלָיו שְׁחֵל אִיִּב כַּח ח
8. עוֹד הָיִים בְּנָב לְעוֹד יִנְפֹךְ יָד הָרַב בַּת צִיִּון בְּצֶטֶת יִרְשָׁלָּם י
9. יְהוֹדָה בְּלִלְקָה הָהוּא וְיִצְחָק מִלֶּאֱלֹהִים י וְיָחַד בְּמִתְנָה אֲשׁוּר מֵאָה שְׁמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה אֶלֶף וּשְׁבַע עֶשְׂרִים בְּבִקְרָה וְהָיָה כֻּלָּם פְּגָרִים מְלִיכִים ב יט לה
10. יִשְׁשִׁבִי בְּנָב אֲשֶׁר בִּילִידִי הָרַפָּה וּמִשְׁקֵל קִינֹו שְׁלֹשׁ מֵאוֹת מִשְׁקֵל נִחְשֶׁת וְהָיָה חֲגוּר חֲדָשָׁה וַיִּאֲמַר לְחִבּוֹת אֶת דָּוִד י
11. תִּרְחִיבֵי צַעֲדֵי תַחְתִּי וְלֹא מַעֲרֹד קִרְקֵרִי תְהִלִּים יח לו
12. אִם תִּשְׁכַּח בֵּין שְׁפָתַי בְּנִפְי יוֹנָה נִחְפָּה בְּכִסְף וְאֲבִירוּתָהּ בִּירְקָרֶק תְּהִלִּים סח יד
13. וְיִצְחָק לֹא אֲבִישִׁי בֶן צִרְיָה וְיָחַד אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וְיִתְּמֶהוּ אֲזִי נִשְׁבַּעוּ אֲנִשִּׁי דָּוִד לֹא לְאֲמֹר לֹא תִצָּא עוֹד אֲתָנוּ לְמַלְחָמָה וְלֹא תִכְבֶּה אֶת נֵר יִשְׂרָאֵל שְׁמוּאֵל ב כא יז
14. וְאָבִיָּה הָיִים אֶל הָעֵין וְאֲמַר יְיָ אֱלֹהֵי אֲדִנִּי אֲבָרְכֶם אִם יִשָּׁר נָא מַצְלִיחַ דְּרָכֵי אֲשֶׁר אֲנִי הִלֵּךְ עֲלֶיךָ בְּרֹאשִׁית כב מד

לשון פרסי קריטא. ל"א כפר הוא: קמטיס. הכניעו תחת הכד של זיתים וימצי עלה למעכו: מכא ליה ארעא מוטוסיס. נתרכס הארץ מתחתיו ולא הזיקו. ל"א מכא נשפלת כעין גומא והיתה מגינה עליו: בארעא גריזי דמיא. בארעא סאין של מים. ל"א בארעא כורא דמיא בד' ט' נדות של מים: איטריף קמטיס. היתה טורפת ומחזקת ענמא וממרטת כנפיה והומה ומאערט: קפסא ליה ארעא. כמו לא תקפון (דברים טו). נתקלרה הארץ והגיע מהרה לארץ פלשמים: לערפא אימיס. דישיצי: נוולה. טווה: כד חויסיס. ערפה לאשיצי סברה למקטליה באותו פלך שהיה צידה ולא נגע זו: אמרס ליה. לאשיצי איימי לן ההוא פלך דנפל לפניך: ה"ג פתקיס בריש מוחס וקטלס. השליך אשיצי הפלך לראשה ומתה: פתקיס לדוד לעילא. זרקו כלפי מעלה: ודן ליה. נעץ תחמיו חנימו בקרקע כדי שיפול עליו וימות: ונימא איסו. דוד עלמו לימא סס: אין חנוס. אין דעמו מכוונת לומר השס. והשטא נילל דוד והשליכו השס ברחוק והלכו אשיצי ודוד וחזרו להס: אמר ליה. אשיצי לדוד: ומאי צעים כלא. למה צאת כאן: אמר ליה. הקצ"ה אמר לי רלונך שכלה זרעך או תמסר ביד אויבך והכי אהדרי ליה מוטב שאפול ביד אויב: אמר ליה אפיך ללוסוד. הפון תפלתך ואמור לפניו מוטב יכלה זרעך ולא תמסר ביד אויב דמה לך צלעך בניך: בר כך קירא לנזון ואם לא תצטער. משל הוא שאומרים בני אדם: סייע כדן. עזר בתפלתך להפכה: והוא קא רדוף כפריסו. והס בורחין שהיה קרוב לארץ פלשמים: ווי מטו קוני. לאותו כפר ששמו קוני שצין א"י לארץ פלשמים: אמרי קוס ציה. אמרו זה לזה עמוד כנגדו ואל תצרח ונגנו ולכן נקרא קוני. וניסו היו בקיא"ס בשמות הכפרים ועדיין היו מפחדין ובורחין: כי מטא צי פרי. סס מקוס: אמרו צין פרי גוריון. בתמיהא: בקצרה. שהרגנו: וינא

זרעך או תמסר ביד אויב אמר לפניו רבונו של עולם מוטב אמסר ביד אויב ולא יכלה זרעי יומא חד נפק ללשכור בזאי אתא שטן ואדמי ליה כמביא פתק ביה גירא ולא מטייה משכיה עד דאמטייה לארץ פלשתים כדחזייה ישבי בנוב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי כפתיה קמטיה אוחביה ושדייה תותי בי (7) בדייא אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא מתותיה היינו דכתיב (11) תרחיב צעדי תחתיו ולא מעדו קרסולי ההוא יומא אפניא דמעלי שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חייף רישיה בד' גרבי דמיא חזינהו כתמי דמא איכא דאמרי אתא יונה איטריף קמיה (8) אמר (9) כנסת ישראל ליונה אימתילא שנאמר (12) כנפי יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא דישראל בצערא שרי אתא לביתיה ולא אשכחיה אמר (10) תנן אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו בשעת הסכנה מאי אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה בשעת הסכנה שפיר דמי רכביה לפרדיה וקם ואול קפצה ליה ארעא בהדי דקא מסגי חזייה לערפה אמיה דהוות נוולא כי חזיתיה פסקתה לפילכה שדתייה עילוייה סברא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי פלך פתקיה בריש מוחס וקטלה כד חזייה ישבי בנוב אמר השתא הוו בי תרין וקטלין לי פתקיה לדוד לעילא ודן ליה לרומחיה אמר ניפול עלה ונקטל אמר אבישי שם אוקמיה לדוד בין שמיא לארעא (11) ונימא ליה איהו אין חבוש מוציא עצמו מבית האסורין א"ל מאי בעית הכא א"ל הכי אמר לי קודשא בריך הוא והכי אהדרי ליה א"ל אפיך צלותיך בר בוך קירא לזיבון ואת לא תצטער א"ל אי הכי סייע בהדן היינו דכתיב (13) ויעזור לו אבישי בן צרויה אמר רב יהודה אמר רב שעזרו בתפלה אמר אבישי שם ואחתיה הוה קא רדיף בתרייהו כי מטא קובי אמרי קום ביה כי מטא בי תרי אמרי בתרי גוריון קטלוה לאריא אמרי ליה זיל אשתכח לערפה אימין בקיבא כי אדכורי ליה שמא דאימיה כחש חיליה וקטליה היינו דכתיב (13) אז נשבעו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד אתנו למלחמה ולא תכבה את נר ישראל ת"ר שלשה קפצה להם הארץ אליעזר עבד אברהם ויעקב אבינו ואבישי בן צרויה הא דאמרן אליעזר עבד אברהם דכתיב (14) ואבוא היום אל העין למימרא דההוא יומא נפק יעקב אבינו דכתיב

עניה ענתות. (כמו עניה) (8) כלומר נציאות ירמיה הענתותי היא שעתידה לצא על נצוד נר שחמסר ירושלים צידו: ארי כפיר וכו'. ודוכותא אחריתי' מפורש למה נקראו לו כל השמות הללו: אי הכי דכולי קרא להלי קולך' לא מחושבנא הוא א"כ ליכא אלא תשע מסעות דהא עוד היום לאו מחושבנא [נמי הוא]. ומתוך עזרו מעברה תרמי אינון עזרו חד מעברה חד ואיכא עשר מסעות: אוסו היום נסטייר מעונה של נוב. [דמפני עון] שהיה להם לישראל על שנהרגו כהני נוב קבע הקצ"ה העונש עד אותו היום ואותו יום צלצד נשתייר מזמן העונש ואילו היה נלחם בירושלים באותו היום היה כוששה והכי משמע קרא עוד היום אותו יום העמידו לנסחרי' על ירושלים צעון נוב: סגא כחד יומא. והיינו י' מסעות שנסע אותו היום: שדו ליה. לנסחרי': כספרי. תחמיו טפ"ט צלע"ז עד שראה ירושלים כולה: עלה וקס ומניד ברישיה. עליה עמוד והיה מניד בראשו: נשדי ציה ידא האידינא. נלחם צה עתה: תמיהסו. תמה הוא להחמיל היום משום חולשא דלורחא. ל"א תמיהו נתיגעס ודומה ליה (9) (בסנחריב) אימתה למיתב: גולמו הרג. חמיה של חומה. לשון פרסי. אכן רעועה מן החומה ונצקעה: צה דינא צנול דינא. כיון של דינא צנול הריצ וכן מפני שלא נכבשה צו ציוס לא הללית ממחרת: וישצי בנוב. אידי דאירי לעיל באותו יום שנשתייר מעונה של נוב נקט הכא וישצי בנוב שצא על עסקי נוב: הרפה. היינו ערפה: משקל קינו. מתרגמין מתקל סופיניה: והוא חגור חדש. והוא אסיר איספניקי חדתא: נערד דואג האדומי. שספר לשון הרע על דוד שנתקנא צו שאול ולפי שקבל אחימלך את דוד בנוב אמר ליה שאול סוד ופגע בכהני ה' נמאש שעל ידך נהרגו ואמה נכשלו וצחטא זה נהרג שאול ושלשת בניו בתלחמת פלשמים: שר ציואי.

זרעך או תמסר ביד אויב אמר לפניו רבונו של עולם מוטב אמסר ביד אויב ולא יכלה זרעי יומא חד נפק ללשכור בזאי אתא שטן ואדמי ליה כמביא פתק ביה גירא ולא מטייה משכיה עד דאמטייה לארץ פלשתים כדחזייה ישבי בנוב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי כפתיה קמטיה אוחביה ושדייה תותי בי (7) בדייא אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא מתותיה היינו דכתיב (11) תרחיב צעדי תחתיו ולא מעדו קרסולי ההוא יומא אפניא דמעלי שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חייף רישיה בד' גרבי דמיא חזינהו כתמי דמא איכא דאמרי אתא יונה איטריף קמיה (8) אמר (9) כנסת ישראל ליונה אימתילא שנאמר (12) כנפי יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא דישראל בצערא שרי אתא לביתיה ולא אשכחיה אמר (10) תנן אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו בשעת הסכנה מאי אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה בשעת הסכנה שפיר דמי רכביה לפרדיה וקם ואול קפצה ליה ארעא בהדי דקא מסגי חזייה לערפה אמיה דהוות נוולא כי חזיתיה פסקתה לפילכה שדתייה עילוייה סברא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי פלך פתקיה בריש מוחס וקטלה כד חזייה ישבי בנוב אמר השתא הוו בי תרין וקטלין לי פתקיה לדוד לעילא ודן ליה לרומחיה אמר ניפול עלה ונקטל אמר אבישי שם אוקמיה לדוד בין שמיא לארעא (11) ונימא ליה איהו אין חבוש מוציא עצמו מבית האסורין א"ל מאי בעית הכא א"ל הכי אמר לי קודשא בריך הוא והכי אהדרי ליה א"ל אפיך צלותיך בר בוך קירא לזיבון ואת לא תצטער א"ל אי הכי סייע בהדן היינו דכתיב (13) ויעזור לו אבישי בן צרויה אמר רב יהודה אמר רב שעזרו בתפלה אמר אבישי שם ואחתיה הוה קא רדיף בתרייהו כי מטא קובי אמרי קום ביה כי מטא בי תרי אמרי בתרי גוריון קטלוה לאריא אמרי ליה זיל אשתכח לערפה אימין בקיבא כי אדכורי ליה שמא דאימיה כחש חיליה וקטליה היינו דכתיב (13) אז נשבעו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד אתנו למלחמה ולא תכבה את נר ישראל ת"ר שלשה קפצה להם הארץ אליעזר עבד אברהם ויעקב אבינו ואבישי בן צרויה הא דאמרן אליעזר עבד אברהם דכתיב (14) ואבוא היום אל העין למימרא דההוא יומא נפק יעקב אבינו דכתיב